

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani[i] Amor Divinvs

Scribanius, Carolus

Mogvntiæ, 1616

Cap. I. Amoris lacrymæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46242](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46242)

AMORIS

DIVINI

PARS SECUNDA

PASSIONEM CHRISTI
continens.

CAPVT I.

Amoris lachrymæ.

QUID habenas stringis animæ? amoris laxa vincula. Liber hic campus est, currite lachrymæ. Quod si quæ inimica manus impedimenta iniecerit, quid veremini? vno audaci saltu transilite montes, vno potenti fluxu hostiles perfringite aggeres. Disrumpite obiectas moles, discindite catarractas; validas etsi rupes, diuerrite

uerrite tamquam scopis, aut excuti-
 te tamquam pilas. Nam quæ iam re-
 pugnacula amoris sistant flumina?
 quæ ferro chalybeque Ætnæis suda-
 ta fratribus ostia? quæ ué Vulcania
 fusa manu propugnacula? paleæ sunt
 Aquilone raptæ. Quid? quòd iniectu
 roris huius mollescat omne ferrum
 quibuscumque fornacibus incudi-
 busque lentatum? & vis amantis ani-
 mæ! tam molli fluxui cedere quid-
 quid hic potens validumque est? tam
 labili, inferorum perfringi portas?
 tam modico, ignes extinguere æternos?
 tam raro stillicidio, flammam deleri
 non morituras? tam imbelli manu,
 armatas inferorum acies, tamquam
 maturam falci horreoque messem de-
 meti? tam fragili tepidoque, quidquid
 ubique est roboris, tamquam Baby-
 lonis fornacibus fœnum, momen-
 to decoqui; & in cineres solui va-
 gumque puluerem? Quid non aman-
 tis possunt lachrymæ? post emedul-
 lata

lata

lata inferni robora, etiam cælis imperare, adeoque cælorum Domino? ipsumque Amorem suum non iam nubibus sideribusve excire, sed magni Patris dextera, quanta res est? vis quanta lacrymarum? summa te peccatarum exspectat sceleribus debita, ignesque te manent inferorum criminibus irrogandi? accedant lacrymæ, cælo reponent eterna gloria donandum; & à peccatarum sæuissimis ad gaudiorum maxima felici demutatione prouehent.

Quid ergo vos tenent lacrymæ animæ delictum animæ meæ? exilite fontes cælo reponendi; currite torrentes cælo refigendi. Pergite flumina paradisiacis meliora. Et tu oculorum mare magnum fluctus deaome cælo illabendos. Quin & cælo reuelite quidquid ibi magnum. Diuos diuaque omnes? parum est. Beatorum spirituum mentes? & hoc parum est. Ipsum volo magni Parentis amorem

rem magnum. ô omni mihi nectare
 & ambrosia, omni melle saccharc q;
 suaviores currite lacrymæ. Vos vo-
 lo, vos veneror Amoris mei magni
 duces, socias que. Quid mihi pocula
 regias q; ingeritis mēsas? aut quid qd
 docta manus in gulæ proritam etiam
 vlla commenta ætate est? fella hæc
 sunt & colocynthide amariora. De-
 litæ meq; pocula mea, mustum meū,
 lacrymæ sunt, & illæ solæ. Fortunati
 fontes, torrentes, lacus, flumina, o-
 culis q; nata maria, quibus innatat a-
 mor meus! felicia balnea quibus de-
 sudat & inæstuat amor meus! quibus
 non iam pedes manus que, sed totus
 immergitur amor me! quid partum
 celatis oculi? fundite matres felicem
 sobolem cælo maricandam. Quo-
 usque vtero graves? sæcunda la-
 xate genetrices sinum felicem. Cæ-
 lo nascituram, connubio que ibi
 iungendam stabili speratam fun-
 dite prolem. Fundite lachrymas
 oculi.

oculi mei beatæ matres. Et quas fuderunt matres bibant ora lacrymas. Nam quid inlustrius diuite lacrymarum fluxu haustuq; dum quantum fluunt tantum hauriuntur, munificentissima utrimq; largitione?

Ite meæ lacrymæ foeneraria rehibitione dandæ & bibendæ. Felicia pocula tantis fontibus fluminibusque porrecta, quibus satiatur amor meus! beata torcularia musto plena, quibus temulentescat amor meus! beatæ cellæ promæ, quibus inebrietur amor meus! ô quando, non iam oculi, sed venæ omnes lacrymarum deuoment torrentes, flumina, maria amorem testantia! quando & capitis crines singuli denascentur in perennes lacrymarum fontes reconditi amoris indices! quando fiet hoc corpus, a deoq; & anima tota, lacrymarum nobile flumen, quo se proluat amor meus; ut nihil iam supersit mei nisi lacryma vna Oceano metienda; cui

cui vsq; & vsq; innatet amor meus,
inter amicos fluxus, amica iactati-
one, ebria circumductione! ô quan-
do totus in lacrymas solutus, in ami-
cum amori vaporem beatis Solari-
bus illius trahar radiis, ad cælorum
euctus aquas, quibus immistus a-
mor meus, non iam socias connubi-
alesq; iungat dexteras, sed toto per-
mistus spiritu, æterna iungatur ne-
cessitudine, nullo æuo disiungenda;
vt non iam duo sint, lachrymæ & a-
mor, sed felici humana diuinaq; co-
alitione, vnum sint lacrymæ & amor!
ô fiat! currite lacrymæ non iam meæ:
tuæ sunt amor meus: vendicatio,
emptio, donatio, possessio iure
tuæ. Æterna tibi voluntate mea pi-
gnoratione deuinctæ. Nihil in his a-
gnosco meum. Quidquid hic im-
brium pluit, diuite nube tua fundi-
tur: quæcumque hic stillant guttæ, à
perenni stillicidio tuo cadunt: quid-
quid oculi sudant, ab astu tuo fluit:
quæ-

Handwritten notes in the right margin, partially obscured by the book's binding.

quæcumque hic labantur flumina, a fonte tuo manant. Fortunata ò niniùm g'næ votiuis imbribus rigatæ, purpuratæ. Felicia labra cælesti rore fœcundata.

Pergite ò lacrymæ genas torrentibus sulcare, calore purpurare; sterileſcentiaque fœcundare labra diuino hoc rore madidata. Pergite hanc animam beare, indissolubiliq; nexu amoris vestro æternùm iungere. Pergite nectareo hoc succo amorem pascere. Pergite amica miscere pocula amoris propinanda; quibus amoris sui mei que sitim, felici potatione æternùm expleat amor meus. Currite gaudiales lachrymæ. Transilite vada iubilo saltu. Secate g'aciales oculorum nubes ad tubas & tympana exciti dilecti vestri. Iucundo illum amicoq; perpluite oculorum imbre, stillantibus cincinnis illius deciduis amoris guttis. Fluite oculorum meorum vbera hilariore rore distenta, vt

pasca-

pascatur dilectus vester ab vberibus
 latitiæ vestræ. Quamdiu auaræ ma-
 tres tenetis partum? difficiles transi-
 erunt pœnitentiæ menses; quid mo-
 ramini? laxate vterum felici gaudiali
 partu. Decurrant exultabunda flu-
 mina, seipsis iam maiora. saliant fon-
 tes cælo æquandi. Nam quid me te-
 neat, aut quo frigore cōcretus sistar?
 medius dilecti fornacibus cinctus?
 amo te ignis meus. Procul frigora, &
 quidquid glaciem suam grandinē-
 que p̄fert. Melioribus dilecti flam-
 mis soluta frigora musicos fundunt
 concentus cælo præcinendos. Iam fr-
 organa videmus aquea artifice ma-
 nu in aurium voluptatem adorna-
 ta, quis illa neget dilecti mei dexte-
 ra oculorum torrentibus concinna-
 ta, dum inter amica lætabunda su-
 spira, gratosq; amoris singultus, in-
 terstrepunt amoris voces, omni mu-
 sica modulationes? perge mea musi-
 ca, oculorum, oris, cordisque mo-
 dulis

dulis

dulis dilecto psallere, languentis animæ, iubilum; vt inter media casti amoris suspiria procumbas in amati sinu, æterna illius coniunctione satiandus. In qua millia annorum momentum sunt, beatæ illius fruitionis gaudio temporata.

Pergite gaudiales lachrymæ dilecto saturandæ. Neque vos oculi mei tantum, sed & venæ singulæ exultandæ ad dilecti vocem, purpurea fundite flumina, repagulis omnibus ingenti gaudii magnitudine tamquam ariete reuulsis. Nam quid te tenet sanguis meus in hoc venarum carcere? maior te virtus euocat. Dirumpe vincula, felicior amati sinu quam auito domicilio. Quin & miscete vos fortunati oculorum venarumq; fontes amato sacrandi. Nam quæ maior felicitas quam decurrere per illius pascua cælo fœcundata? quæ maior, quam dilecti mei lacrymis sanguineq; misceri, vniq; a-

mico

mico flumini vtrūq; innatare? Spar-
 sit ille prior prodigo fusu, priorque
 hororum balnea struxit, sudore, la-
 chrymis, sanguine. Prior totis disse-
 ctis venis prætorium cōpleuit; prior
 nobilissimis quinque fontibus ter-
 ram rigavit, inferos cælumq; reclu-
 sit. Inimare ducem miles, dominum
 seruus, iudicem reus, patrem filius,
 sponsum sponsa, Deum deniq; cre-
 atura.

Sed doloris hæc sunt, & vltima
 mœroris incentiua, quæ exulare so-
 lent ab amoris domo. Gaudia nunc
 volo, & gaudiales fontes, siue illos
 lachryma, siue fuderit sanguis. Quã-
 quam etiam ab illis, siue hortulanis
 & prætorianis, siue crucis fontibus
 extrema nata sint gaudia. & fors nus-
 quam maiora quàm ab illis. Quæ tri-
 stitia licet in se sint, & mœroris ple-
 na, voluptatis tamen habent pluri-
 mum, siue causam spectem, amorem
 siue finem, salutem meam; & non
 mori-

190 CAROLI SCRIBANI

moritura vitæ non moritura pre-
 mia. Quæ proinde merorem aliis,
 gaudium mihi vulnera sanguis que
 dabit, nullo sine ponendum. Ne-
 que interim diffitebor triste aliquid
 in hoc gaudio esse. Sed magnitudo
 boni, sperati que fructus, per facile om-
 nem amaritudinem peruincunt;
 & solida ex his gaudia veraque nas-
 cuntur. Nam illa quæ extremam cu-
 tem tangunt, volatica sunt. Accur-
 rant aduersa, & senties. Abiit ab aris
 te illa toto corpore tenere, penna te-
 nebas. Fugient ad omnem ventum,
 nomen que mali. Et vacua manu so-
 la relicta pluma, elabentur. Et non
 omne gaudium quod æta em ferat,
 aliquid habet virilis animi, ac quasi
 seuerioris voluptatis dita in asperita-
 dine sacci, in horrore cineris, in oris
 de ieiunio varietate, minus licet vi-
 deatur gaudiorum, quam in cocci-
 no & Tyrio, in balneis lætioribus, in
 enormi altitium sagina; maius te-
 meo

men
 repe
 Co
 mam
 pus se
 cessu
 dum
 melio
 homo
 ter al
 inter
 tis sy
 rentib
 funde
 studi
 mas;
 quan
 ge b
 culi:
 plus h
 quam
 li. Ita
 gaudi
 gari,
 meo

men magi q̄; perennaturum in illis reperies.

Contemne hæc anima quæ extremam cutem titillant, nec vltra corpus se protendunt. Intus habitet, necessum est gaudium, si verum, si solidum sit. Hominem suum occupet, meliorem nimirum partem sui, qua homo est. Nascitur hoc plurimū inter alta suspiria imo pectore ducta, inter lacrymas, nō stillicidio, sed totis syphonibus fluentes, totisq̄; torrentibus proruentes: vt dum oculi fundunt, ora q̄; bibunt, grataq̄; vicissitudine, donant accipiuntq̄; lacrymas; nō modò tantum gaudiorum, quantum lacrymarum, sed plus longè b. bat animus, quàm fundant oculi: quin & centupla scæneratione plus hauriat mens gaudiorum intus, quàm fluminis foris effundant oculi. Ita crescentibus lacrymis crescunt gaudia, arbitreris terram imbre rigari, plusque reddere quàm accepit.

Handwritten notes in a cursive script, likely a library or ownership mark, located on the right edge of the page.

perit. Aquam accepit nube sua de-
 plutam, frumēta reddit; & quidquid
 diuite partu suo mortalib⁹ largitur.
 Ita pro imbribus, omnium g^{nerum}
 copiam locuplete profundit beni-
 gnitate. è tam sterili elemento, tanta
 seges. Paria cogita. Quid aridius la-
 chryma? & hac vna sterilis antè ani-
 mus, & infano terrenorum æstu e-
 marcidus, omnique meliore robo-
 re emedallatus, in centuplas fœ-
 cundatur redditiones. Comede-
 rant alieni robur eius; & eliqua-
 uerat hostis, quidquid refederat hu-
 moris vitæ melioris; exfluxeratq; in-
 nato sibi odio omnem spiritalis san-
 guinis reliquationem; vt proprie-
 iam rupibus quàm terræ, omne re-
 spueret aut non admitteret semen
 cælo immissum; vt frustra iam esset
 semen. Accedant lachrymæ, & il-
 la paulo antè rupes molescit in ter-
 ram fœcunditate sua inuidiam fr-
 æturam. Prodigio hæc similia. Quid

mollius

mollius tenuiusq; lachryma? in ipso
 lapsu arefcit, cadit, & lachryma iam
 nulla. Et tamen hac vna, sterilis ani-
 mus, & ariditate sua tamquam Gel-
 boë montes, maledictionis fulgere
 exclus, exurgit in fructus cælo infe-
 rendos, & amœnitate sua ac fœcun-
 ditate cælorum agmina prouocatu-
 rus in admirationem. Iacet graui so-
 pore suo elisa mēs, & tamquam mo-
 laribus integrisq; insepulta rupibus?
 accedant lachrymæ. Et saxa iam nul-
 la, quæ mole sua tenebant astrictam.
 Ingenti nocte Ægypti; que densiore
 tenetur animus? admoue lacrymas.
 & omnis illa nox tamquam sole me-
 dio detenebrata in splendidum ver-
 titur diem. Inhæret permista mens
 fœdibus, nauseam cælitibus paratu-
 ra cadant lachrymæ, & super niuem
 scilbatur. Iudicio proximus, & nū-
 quam mortuaris flammis stat reus a-
 nimus iam iam in æternum præcipi-
 tium deturbandus? fluant lachrymæ,
 I & ignis

& ignis iam nullus. Quid? quod pro
 his nascantur gaudia, quibus tam-
 quam Oceano innauigat animus, ita
 non guttatim lacrymarum more, sed
 totis cælo gaudia depluuntur ostis,
 vt satiata mens in clamet: satis est Do-
 mine, satis est. Nec tantis pectorum
 angustiis, admittere tantum possit
 imbrium, excussura disruptis repa-
 gulis animum ipsum, ni diuina ma-
 nus nubem suam contineat, & re-
 stringat porrectam in dona dexte-
 ram. Quid non possunt lachrymarum
 numquam non fluite fortunate gau-
 diorum genitrices: maximè cum mentis
 illis excita contemplari incipit cæle-
 stia, & inebriari diuinis, quarum ma-
 gnitudine rapta, ardoribus que in-
 surgentibus, tamquam solaribus ra-
 diis, & exprimuntur lachrymæ, & ad
 sublimia tolluntur cælo inferenda.
 Concedat has mihi dilectus meus,
 quibus æternùm illi iungar optata
 lachrymarum gaudiorum que vicissitudi-

stitudine; vt nulla iam mihi voluptas,
extra lachrymas cælo natas, cælo re-
ponendas.

CAPVT. II.

*Christo in horto sanguinem &
aquam sudanti.*

OLIM canebat Sponsa; Dilectus ^{Cant. 6.}
meus descendit in hortum suum ad
areolam aromatum, vt pascatur in hortis,
& lilia colligat. Ego dilecto meo, & dile-
ctus meus mihi, qui pacitur inter lilia. Et
antè illam Sponsus, ^{Cant. 5.} Veni in hortum
meum soror mea Sponsa, messui myrrham
meam cum aromatibus meis: comedi fa-
uum cum melle meo, bibi vinum meum
cum lacte meo: comedite amici & bibite,
& inebriamini carissimi. Mutata nunc
rerum facies. Nullæ aromatum a-
reolæ, nullus qui colligat lilia. Nisi
fortè pro areola aream speremus
aromatum, cum diffliuerent tam-
I 2 quam

Handwritten notes in the right margin, including the words "Sponsa" and "Dilectus".